ВикипедИ
Сæрибар энциклопеди

Сæйраг фарс

Табуафси Википедимæ,

фыццаг иронау фыст энциклопедимæ. Бацархай ды дæр!

Абон у цыппæрæм, 2026-æм азы 16 июль. Ныртæккæ ирон æвзагыл ис **21 755** уацы.

ru: *Если вы не понимаете по-осетински...*
ka: *თუ თქვენ ოსური არ გესმით...*
en: *If you don’t understand Ossetic...*
es: *Si usted no comprende el osetio...*
eo: *Se vi ne komprenas la osetan...*
fr: *Si vous ne comprenez pas l’ossète...*

Æппæт уацтæ алфавитмæ гæсгæ • Уацтæ сæ категоритæм гæсгæ • Ног уацтæ
Ног архайджытæн æххуыс • Ирон мыхуыр æмæ сайттæ Википедийы тыххæй • Администраци

Ног хабæрттæ

2023-æм азы 10 февралы

Бе-200 тæхгæ-тæхын

- Мæздæджы ссыгъдис фыццæгæм скъола-интернат, зынгсирвæзты фæзуат уыдис 80 квадратон метры. Эвакуаци фæрæстмæ, зианбаййафджытæ нæй.

2023-æм азы 8 февралы

- Турчы сахар Искендеруны судзы наулæууæн. Уæргътæ дзы зынджы уацары бахаудысты тыхджын зæххæнкъуысты фæстæ. Бынаты кусы Уæрæсейы æнæнхъæлæджы цауты министрады зынгхуыссæн хæдтæхæг Бе-200.
- Англисы къарол Карл Æртыккæгæм Букингемы галуаны фембæлдис Украинæйы

Мæйы темæ!

президент Владимир Зеленскийимæ.

2023-æм азы 6 февралы

- Тыхджын зæххæнкъуыст Турк æмæ Сирийы арæныл. Мингай адæм фæмард сты дыууæ бæстæйы дæр. Цæуынц ирвæзынгæнæн мадзæлттæ.

2023-æм азы 14 январы

- Цæгат Ирыстоны Кировы районы, Елхоты хъæуы бæстон цалцæджы фæстæ байгоммæ цæттæ кæны 2-æм скъола. Ахуырдоны бæстыхай арæзт æрцыд 1965-æм азы æмæ йæ бæстонæй сцалцæг кодтой фыццаг хатт.

2022-æм азы 31 июлы

- Англисы футболон командæ рамбылдта Европæйы чемпионат сылгоймæгты ’хсæн. Хъазтмæ æрбацыдис 87 мин адæймаджы, уый бæрц Европæйы чемпионаты историйы никуы уыдис.

Цæугæ цаутæ: Хæст Украинæйы · Сирийы мидхæст · Эфиопийы мидхæст · COVID-19 пандеми · иннæтæ

Уацы дæнцæг

Уацы дæнцæг

Коцойты Бибойы фырт Арсен (Габоци), зындгонд ирон фыссæг. Райгуырд 1872-æм азы 16 январы Джызæлы, фæзиан ис Дзæуджыхъæуы 1944-æм азы 4 февралы.

Коцойты Арсен нымад у ирон прозæйы бындурæвæрджытæй иуыл.

Фараст азы йыл куы цыди, уæд æй радтой хъæуы райдайæн скъоламæ. Ам разынд хорз чиныгдон, æмæ лæппу фæгæрз и чингуытæ кæсыныл. Скъола каст куы фæци, уæд бацыд Æрыдоны семинармæ,

Мæйы бæстæ сси Хуссар Ирыстон:

Хуыздæргæнинаг сты: Цхинвал, Къуайса, Хуссар Ирыстоны Хæст (2008), Хуссар Ирыстоны автономон бæстæ æмæ бирæ æндæртæ.

Мæйы темæ æвзæрст не ’рцыдис; раздæры темæ уыдис Алани (ФК):

Фен, цы бакæнæн и, уый.

Ног темæ бадæттæн æмæ фæдыл дзог мæйы темæтæм хъæлæс кæнæн ис сæрмагонд фарсыл »»»

Категоритæ

Æрдз

Адæймаг • Зайæгойтæ • Цæрæгойтæ

Æхсæнад

Адæмтæ • Дин • Политикæ • Хæстытæ • Спорт • Фенддæгтæ

Æрдз иртасæг зонад

Астрономи • Биологи • Географи • Математикæ • Физикæ • Хими

Адæймаджы иртасæг зонад

Археологи • Экономикæ • Философи • Истори • Социологи

Ирыстон

Ирон æвзаг • Ирон мыггæгтæ • Цæгат Ирыстон • Хуссар

ам тынгдæр айста йæ зæрдæмæ литературæ, уæлдайдæр Къостайы зарджытæ. Баззад ахæм хабар дæр: фараст æмбалимæ иуахæмы Арсен фистæгæй фæцыд Дзæуджыхъæумæ Къостайы уынынмæ.

Йæ æнæниздзинад хорз кæй нæ уыд, уый аххосæй каст нæ фæци семинар. Сыздæхт Джызæлмæ æмæ бавдæлд фыссынмæ. Ардыгæй æрвыста алыхуызон уацхъуыдтæ газеттæ «Терские ведомости», «Казбек» æмæ æндæртæм. 1895-æм азæй фæстæмæ йын зынын байдыдтой мыхуыры.

Дыууиссæдз азæй фылдæр Арсены уацмыстæ мыхуыр цыдысты алыхуызон газеттæ æмæ журналты Калачы, Бетъырбухы, Цæгат æмæ Хуссар Ирыстоны, стæй æндæр рæтты дæр, уыимæ арæх зындысты фæсномыгæй (зындгонд сты Арсены фæсномыгтæ: *Арсен Дарьяльский*, *Хабос*, *Иунæг*, *Габойты Габо*, *Ар.*).

1910-æм азы уалдзæг Арсен ирон æвзагыл Калачы уагъта алкъуырион журнал «Æфсир», кæцы сси дыккаг ирон журнал. Кæд уымæй рацыд æрмæст 14 номыры, уæддæр ацы журнал стыр ахъаз баци ирон литературæйы рæзтæн. «Æфсиры» фыццаг хатт фæзындысты Арсены радзырдтæ ирон æвзагыл.

«Æфсир» æхгæд куы 'рцыд, уæд Арсен абалц кодта Бетъырбухмæ. Куыста дзы Ленины газет «Правдайы» корректорæй (ома уырыссаг æвзаг афтæ хорз зыдта).

«*Арсен уыд царды трагизмы нывгæнæг. Йæ радзырдтæн куыд се 'рмæг, афтæ сæ сюжетон арæзт æмæ сæ архайджыты хъысмæттæ дæр нывæзт цæуынц трагедийы ахорæнтæй*», — фыста Коцойы фырты уацмысты тыххæй Джыккайты Шамил. Йæ цалдæр радзырдты фыссы туг исыны æгъдауыл: цал æмæ цал фыдæбæттæ хаста уый ирон адæмæн. «*Нæ фыдбылызты фыддæр*», — афтæ схуыдта Арсен ирæды («Æфсир», N4). Ирæд исыны халæн мидис фыссæг æвдыста публицистон уацты, карикатурæты, аив радзырдты. Ирæд æмæ йæ фæстиуджытæ цæмæ кодтой, уый нывæфтыдæй уынæм «Афтæ дæр вæййы», зæгъгæ, уыцы радзырды.

Ирыстон

Диссæгтæ ног уацтæй

- 2021-æм азы Африкæйы хуыздæр сахарыл банымæдтой Найроби.
- Колумбийы ис вулкан Галерас, тынг арæх дзы æрцæуынц сирвæзтытæ. Афтæ 1993-æм азы, иртасæн куыстытæ æххæст гæнгæйæ, вулканы кратеры фæмард сты 6 геолоджы, йæ хуылфмæ куы ныххызтысты уæд райдыдта вулканы сирвæзт.
- Византийы императортæ æппæтæй дæр уæздан адæм нæ уыдысты, уымæн æмæ дзы уыдис фадат бынтæй фæндаг айгæрдын хицауадмæ, зæгъæм карьерæ саразгæйæ кæнæ æфсады хæстон кад бакусгæйæ. Афтæ зæгъæм император Михаил II уыдис æнæахуыр æххуырст, Василий I уыд зæхкусæг, уый фæстæ та бæхты æууæрдæг зынгæ стыр хицаумæ. Роман I Лакапин дæр уыдис зæхкусджытæй рацæуæг, Михаил IV император суыны размæ уыдис æхцатæ ивæг, йæ иу æфсымæры хуызон.
- Боливийы хох Чакалтаяйыл цы егъау æнусон цъити ис, уый иртæстытæм гæсгæ сæвзæрдис **18 милуан азы размæ**. Афтæмæй боныхъæды ивды тыххæй дзы 1980-æм азæй фæхъуыдис 80 %, 2010 азы кæронмæ та хъуамæ бынтондæр фесæфа.

Википеди æндæр æвзæгтыл

Кавказы æвзæгтыл

Кæд йæ радзырдты тыххæй сси номдзыд, уæддæр фыста æндæр литературон къабазты дæр. Ныффыста иу уацау («Джанаспи»), иу роман («Кæфхъуындар», æххæстæй мыхуыргонд никуы æрцыд) æмæ цалдæр пьесæйы.

Боны ныв

Игуана Sceloporus malachiticus, Антигуа-Гуатемала, Сакатепекес, Гватемала

хайæдтæ:

Абхазаг (Аҧсуа) • Адыгъейаг (Адыгабзэ) • Азербайджайнаг (Azərbaycanca) • Гуырдзиаг (ქართული) • Кæсгон (Адыгэбзэ) • Лакаг (Лакку маз) • Лекъаг (Лезги) • Мæхъхъæлон (ГIалгIай) • Мегрелаг (მარგალური) • Понты грекъаг (Ποντιακά) • Солиаг (Авар мацI) • Сомихаг (Հայերեն) • Талышаг (Tolyšə) • Уырыссаг (Русский) • Хъæрæсе-балхъайраг (Къарачай-Малкъар) • Цæцæйнаг (Нохчийн)

Æппæт Википедиты номхыгъд (æдæппæт 341 æвзаджы дунейы алы къумтæй)

Фонд Викимедийы æндæр проекттæ

Фонд Викимеди æрмæст Википедийы куыст нæ кæны. Уыцы фонды фæрцы фæзындысты æндæр сæрибар бирæвзагон проекттæ дæр:

Викикъæбиц **Викичингуытæ** **Викидзырдуат** **Викирардтæ** **Викицитатæдон** **Викитекст** **Викихуызтæ** **Викихабæрттæ** **Метавики** **Викиверситет** **Wikivoyage**

Ист æрцыд "https://os.wikipedia.org/w/index.php?title=Сæйрар_фарс&oldid=577094"-æй